

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Sv. Vișcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „ABS”, reprezentată de avocatul Turchin Anatol,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „ABS” împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 23 octombrie 2020, SRL „ABS”, prin intermediul avocatului Turchin Anatol, a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, solicitând încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 173 073, 07 de lei, calculată pentru perioada 05 aprilie 2017-29 mai 2018 și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii a indicat că, la data de 20 noiembrie 2015, SRL „ABS” a depus cerere de chemare de judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea datoriei, or la data de 27 februarie 2014, între SRL „ABS”, în calitate de vânzător și ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1/I/14 (361/IV/2014), iar conform pct. 2.1 vânzătorul își asumă obligația de a vinde bunurile, iar cumpărătorul - de a recepționa și achita bunurile prevăzute în specificația din anexa nr. 1, parte integrală a contractului.

Reclamantul a notat că, potrivit pct. 4.2 și 4.3 din contract, suma totală a contractului este de 80 400 euro, inclusiv TVA, plata pentru bunuri urma a fi efectuată în lei moldovenești, la cursul oficial al BNM, în termen de 30 de zile lucrătoare după semnarea facturilor fiscale și a procesului verbal de livrare de către reprezentanții ambelor părți contractante. Urmare a încheierii contractului, reclamantul a livrat bunurile menționate, fapt confirmat prin factura fiscală seria/nr. FB117156 din 03 iunie 2014; factura fiscală seria/nr. FB5785373 din 04 iulie 2014; factura fiscală seria/nr. FB5786200 din 28 octombrie 2014; factura fiscală seria/nr. FB5786826 din 03 decembrie 2014; factura fiscală seria/nr. FB5786838 din 30 decembrie 2014, în suma totală de 1 519 714, 79 de lei.

În perioada anului 2015, până la înaintarea acțiunii în instanța de judecată, pârâtul a achitat doar suma de 303 939, 06 de lei, ce se confirmă prin actul de verificare, suma restantă fiind de 1 215 775, 73 de lei. La data de 05 aprilie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a emis hotărârea în cauza civilă la cererea de chemare în judecată intentată de SRL „ABS” împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, prin care a dispus încasarea sumei de 1 215 775, 73 de lei.

A relatat că, nefiind de acord cu hotărârea dată, la 05 aprilie 2017, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de apel, iar la data de 29 mai 2018, Curtea de Apel Chișinău a emisă decizia, prin care s-a dispus respingerea apelului declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 05 aprilie 2017.

Drept urmare, la data de 09 iulie 2018 de către SRL „ABS” a fost depusă o cerere de eliberare a documentului executoriu de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

A menționat că, la data de 26 iulie 2020, fiind eliberat titlul executoriu, acesta a fost depus spre executare la executorul judecătoresc Nicolae Nicolaescu. Iar în cadrul procedurii de executare intentată în temeiul titlului executoriu nr. 2c- 1125/16 (20-2c-28398-20122016) emis de Judecătoria Chișinău, sediul Centru, privind încasarea de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul „ABS” SRL a datoriei în sumă de 1 215 775, 73 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 385 084, 47 de lei și a taxei de stat în mărime de 48 027 de lei, în total suma de 1 648 887, 20 de lei, debitorului i-a fost acordat un termen de 15 zile pentru a achita suma datoriei.

A invocat reclamantul că conform materialelor procedurii de executare, au fost efectuate următoarele plăți în vederea stingerii datoriei în sumă de 1 215 775, 73 de lei: la 03 iulie 2018- suma de 200 000 de lei; la 27 iulie 2018- suma de 100 000 de lei și, respectiv, la 14 august 2018- suma restanta, inclusiv și taxa de stat de 48 027 de lei.

Reclamantul a mai explicat că, din perioada 05 aprilie 2017 (data emiterii hotărârii primei instanțe) și data de până când a fost calculată dobânda de întârziere, până în 29 mai 2018 (data emiterii deciziei Curții de Apel Chișinău), data din care a fost calculată dobânda de întârziere, debitorul nu și-a executat obligația de a plăti dobânda de întârziere.

Prin hotărârea din 05 mai 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 05 mai 2022, SRL „ABS”, reprezentată de avocatul Turchin Anatol, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 05 mai 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei soluții prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de SRL „ABS” și a fost menținută hotărârea din 05 mai 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prin încheierea executorului judecătoresc Nicolae Nicolaescu nr. 018-1108/19 din 04 ianuarie 2019, în temeiul art. 83 lit. a) din Codul de executare (stingerea obligației), a fost încetată procedura de executare a documentului executoriu nr. 2c-1125/16, emis de Judecătoria Chișinău (sediul Centru), privind încasarea de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în

beneficiul SRL „ABS” a datoriei în sumă de 1 215 775, 73 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 385 084, 47 de lei și a taxei de stat în mărime de 48 027 de lei, în partea încasării sumei restante de 1 448 887, 20 de lei (f.d. 18, 110 verso).

Ulterior, la data de 05 octombrie 2020, SRL „ABS” prin intermediul reprezentantului său, avocatul Turchin Anatol, a expediat pârâtului o somație, solicitând achitarea în termen de 7 zile a dobânzii de întârziere, calculată pentru perioada 06 aprilie 2017- 29 mai 2018, în mărime de 173 073, 07 de lei.

Curtea de Apel Chișinău a menționat că, în condițiile în care pârâtul a executat obligația de bază ce derivă din raportul material litigios, se deduce că, acesta nu mai este obligat să plătească reclamantului dobânzi. Or, legiuitorul imperativ a stabilit că, în caz de stingere a obligației, debitorul este exonerat de plata dobânzilor.

Or, odată cu stingerea obligației, aceasta încetează de a mai exista și participanții la ea nu mai sânt legați prin acele drepturi și obligațiuni care rezultau anterior din această obligație. Dec, creditorul nu-și mai poate valorifica dreptul de a prezenta debitorului alte creanțe, bazându-se pe această obligație și, respectiv, părțile nu mai poartă răspundere conform acesteia.

A mai reiterat instanța de apel că, la data de 04 ianuarie 2019, prin încheierea executorului judecătoresc Nicolae Nicolaescu, a fost dispusă încetarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2c-1125/16, emis de Judecătoria Chișinău. Concomitent, până la încetarea procedurii de executare, la cererea creditorului SRL „ABS”, executorul judecătoresc Nicolae Nicolaescu, prin încheierea nr. 018-1408/18 din 20 august 2018, în temeiul art. 24 Cod de executare, a calculat și a încasat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SRL „ABS” pentru perioada 30 mai 2018 - 14 august 2018, dobânda de întârziere în mărime de 35 595,38 de lei.

Instanța de apel a apreciat ca fiind justă concluzia instanței de fond privind omiterea de către SRL „ABS” de a solicita încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 173 073, 07 de lei, atât în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, în baza art. 372 alin.(3) CPC), cât și ulterior, până la stingerea obligației de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

La 20 februarie 2023, SRL „ABS”, reprezentată de avocatul Turchin Anatol, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanțele inferioare nu au dat o apreciere corectă circumstanțelor faptice, a aplicat eronat normele de drept material.

A relatat că în cadrul procedurii de executare intentată în temeiul titlului executoriu nr. 2c- 1125/16 (20-2c-28398-20122016) emis de Judecătoria Chișinău, sediul Centru, privind încasarea de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SRL „ABS” a datoriei în sumă de 1 215775,73 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 385 084, 47 de lei și a taxei de stat în mărime de 48 027 de lei, debitorului i-a fost acordat un termen de 15 zile pentru a achita suma datoriei. Conform materialelor procedurii de executare, au fost efectuate următoarele plăți în vederea stingerii datoriei în sumă de 1 215 775, 73 de lei: la 03.07.2018 - suma de 200 000 de lei; la 27.07.2018 - suma de 100 000 de lei și, respectiv, la 14.08.2018 - suma restanta inclusiv și taxa de stat în sumă de 48 027 de lei.

Menționează că conform art. 24 alin (1) din Codul de executare, la cererea creditorului, executorul judecătoresc este în drept să calculeze și să încaseze dobânzile, penalitățile și alte sume rezultate din întârzierea executării, în funcție de rata inflației și în conformitate cu art. 619 din Codul civil. Cererea privind calcularea sumelor rezultate din întârzierea executării poate fi depusă doar executorului judecătoresc ce deține documentul executoriu prin care se stabilește obligația principală, pînă la stingerea acesteia. Sumele menționate se calculează de la data la care hotărârea judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanța a devenit exigibilă (scadentă) și pînă la data plății efective a obligației cuprinse în orice document dintre acestea, în perioada de calcul fiind inclusă și durata suspendării procedurii de executare, în condițiile prevăzute de prezentul cod.

Consideră că, concluziile aduse de către instanțele inferioare în vederea motivării hotărârilor emise nu pot fi aplicate spetei, și anume art. 642 al Cod civil, ori faptul stingerii obligațiilor de către debitor, ÎS „Calea Ferată din Moldova”, nu împiedica creditorul, SRL „ABS” să înainteze o acțiune în instanța de judecată în vederea calculații și încasării dobânzii de întârziere pentru perioada în care nu a fost executată creanța/obligațiile de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ori dobânda de întârziere poate fi solicitată și încasată pe toată perioada de întârziere a neexecutării obligațiilor.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 01 decembrie 2022.

La 20 decembrie 2022, copia deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 185), însă date despre recepționarea acesteia la materialele cauzei, lipsesc.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de SRL „ABS”, reprezentată de avocatul Turchin Anatol, la 20 februarie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 24 mai 2023, a expedit în adresa intimatului copia recursului declarat de SRL „ABS”, reprezentată de avocatul Turchin Anatol, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 192).

La 06 iunie 2023, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului depus de SRL „ABS”, reprezentată de avocatul Turchin Anatol, ca inadmisibil.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare

a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de SRL „ABS”, reprezentată de avocatul Turchin Anatol a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se

bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de SRL „ABS”, reprezentată de avocatul Turchin Anatol, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „ABS”, reprezentată de avocatul Turchin Anatol.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc